

Sygn. akt V U 396/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2013 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Rosłoń

Protokolant: Irena Prochowicz

po rozpoznaniu w dniu 24 października 2013 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy S. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek odwołania S. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 13 lutego 2013 roku

Nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje S. W. od dnia 4 stycznia 2013 roku prawo do emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

II. Orzeka, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

sygn. akt V U 396/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 lutego 2013 roku wydaną na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r., Nr 153 poz. 1227 z późn. zm.) oraz na podstawie § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił S. W. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach, bowiem na dzień 1 stycznia 1999 roku odwołujący udowodnił jedynie 1 rok 4 miesiące i 15 dni pracy w szczególnych warunkach zamiast wymaganych 15 lat.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył S. W. wnosząc o jej uchylenie i rozstrzygnięcie co do istoty sprawy oraz dopuszczenie dowodu z załączonych przez niego dokumentów. W uzasadnieniu wskazał, że organ rentowy błędnie

ustalił stan faktyczny sprawy, bowiem w warunkach szczególnych przepracował on ponad 15 lat. Jednocześnie przedstawił przebieg swojego zatrudnienia poczynawszy od 20 listopada 1972 r. do 30 kwietnia 1976 r. w A. Spółdzielni Pracy (...), gdzie wykonywał pracę w szczególnych warunkach jako cynowacz, poprzez zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) - od 4 czerwca 1976 r. do 30 września 1987 r. na stanowisku maszynisty żurawi samojezdnych kołowych powyżej 3,5 tony oraz pracę w (...) „S.Ch.” B. - od 1 października 1987 r. do 31 maja 1989 r. również na stanowisku maszynisty żurawia, kończąc na zatrudnieniu w przedsiębiorstwie (...) - od 1 czerwca 1989 r. do 30 września 1990 r., gdzie wykonywał pracę polegającą na załadunkach i rozładunkach przy pomocy dźwigu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. w odpowiedzi na odwołanie podtrzymał zajęte stanowisko w sprawie i wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu wskazał, że nie uwzględnił wnioskodawcy jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia w przedstawionych przez niego okresach ze względu na brak świadectw wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył co następuje.

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie, dlatego zaskarżona decyzja podlegała zmianie.

S. W. urodził się (...) Na dzień 1 stycznia 1999 r. posiada udokumentowany i udowodniony przed organem rentowym ogólny staż pracy wynoszący 29 lat 9 miesięcy i 15 dni, w tym staż pracy w szczególnych warunkach wynoszący 1 rok 4 miesiące i 15 dni. Nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Dnia 3 stycznia 2013 r. złożył wniosek o emeryturę, po rozpoznaniu którego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych 13 lutego 2013 r. wydał decyzję, obecnie zaskarżoną, którą odmówił mu prawa do emerytury w wieku obniżonym, ponieważ nie został udowodniony co najmniej piętnastoletni okres pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Prawo do emerytury w niższym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze przewidziane jest w art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r., Nr 153, poz. 1227 ze zm.) zwanej dalej ustawą emerytalną. Ustawa ta, w przepisach przejściowych, zawiera szczególną regulację dotyczącą niektórych ubezpieczonych zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przed dniem 1 stycznia 1999 r.

Przepis art. 184 ustawy emerytalnej przewiduje prawo do wcześniejszej emerytury dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., którym przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy tj. 1 stycznia 1999 r. osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn).

Ponadto emerytura ta przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom spełniającym powyższe warunki przysługuje prawo do emerytury, ustala się zgodnie z art. 32 ust. 4 ustawy emerytalnej na podstawie przepisów dotychczasowych tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) zwanego dalej rozporządzeniem.

Zgodnie z § 4 rozporządzenia, pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Stosownie do treści § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy - § 2 ust. 2.

W rozpoznawanej sprawie nie budzi wątpliwości osiągnięcie przez wnioskodawcę zarówno określonego wieku emerytalnego jak i ogólnego stażu zatrudnienia; nie przystąpił on do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał, że S. W. udokumentował 1 rok 4 miesiące i 15 dni okresów pracy w warunkach szczególnych.

Sporne pozostawało czy wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych w następujących zakładach pracy: w Wojewódzkim Związku Spółdzielni (...) w B.,

w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), w (...) „S.Ch.”

w B. oraz w przedsiębiorstwie (...). Organ rentowy wskazał, że nie uwzględnił wnioskodawcy jako pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia

w przedstawionych przez niego okresach, ze względu na brak formalnych świadectw pracy z tego tytułu.

Zgodnie z ugruntowanym w orzecznictwie stanowiskiem świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, że okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych, o którym mowa w art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W sytuacji braku wymaganego świadectwa pracy w warunkach szczególnych wystawionego przez pracodawcę, Sąd może prowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, czy praca wykonywana przez stronę, była wykonywana w warunkach wymaganych przepisami rozporządzenia, czy ubezpieczony zajmował któreś ze stanowisk pracy wymienionych w załącznikach 1 lub 2 do rozporządzenia (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008r., III AUa 3113/08, Lex nr 552003).

Z drugiej strony posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia

w warunkach szczególnych nie wiąże organu rentowego i nie przesądza automatycznie

o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w zw. z § 2 i 4 rozporządzenia. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest dokumentem urzędowym

w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 kpc, gdyż podmiot wydający to świadectwo nie jest organem państwowym ani organem wykonującym zadania z zakresu administracji państwowej. Tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo pracy traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 kpc, który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej (wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2004 r., III UK 31/04, OSNP z 2005/1/13).

W związku z powyższym, z uwagi na brak formalnych świadectw pracy w szczególnych warunkach, a tym samym konieczność ustalenia, czy powołane przez odwołującego okresy zatrudnienia należało zaliczyć do okresu pracy w szczególnych warunkach, Sąd przeprowadził postępowanie dowodowe. Zgodnie bowiem z orzeczeniem Sądu Najwyższego z dnia 21 września 1984 roku sygn. III UZP 48/84, w świetle § 2 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent inwalidzkich dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze – zakład pracy wydaje zaświadczenie o zatrudnieniu w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wyłącznie na podstawie posiadanej

dokumentacji, natomiast w sądowym postępowaniu odwoławczym możliwe jest ustalenie tych okresów także w oparciu o inne dowody.

Przechodząc do analizy poszczególnych spornych okresów pracy wnioskodawcy Sąd

ustalił, że w okresie od 20 listopada 1972 r. do 30 kwietnia 1976 r. S. W. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku cynowacza w Wojewódzkim Związku Spółdzielni (...) w B. następnie przekształconym w A. Spółdzielnię Pracy.

Powyższe wynika ze świadectwa pracy z dnia 30 kwietnia 1976 r. jak i akt osobowych wnioskodawcy. W aktach tych znajduje się podanie wnioskodawcy z dnia 8 listopada 1972 r. o przyjęcie do pracy na stanowisko ślusarza. Został on jednak przyjęty na stanowisko cynowacza od 20 listopada 1972 r. co wynika z pisma dyrektora Wojewódzkiego Związku Spółdzielni (...) w B.. Jednocześnie z potwierdzenia z dnia 20 listopada 1972 r. wynika, że wnioskodawca został przeszkolony w zakresie przepisów BHP i bezpiecznej obsługi narzędzi i maszyn przed przystąpieniem do pracy w zawodzie cynowacza. Takie stanowisko zostało również określone w karcie obiegowej przyjęcia pracownika. Z dniem 25 kwietnia 1973 r. wnioskodawca został zwolniony z pracy w związku z poborem do wojska. Po odbyciu służby wojskowej – odbywał ją w okresie od 26 kwietnia 1973 r. do 10 kwietnia 1975 r. (k. 11 akt ZUS) – dnia 23 kwietnia zwrócił się do dyrekcji dotychczasowego zakładu pracy o przyjęcie go do pracy na stanowisko ślusarza. Z dniem 2 maja 1975 r. został przyjęty ponownie na stanowisko cynowacza. Pismem z dnia 4 października 1975 r. zwrócił się on do dyrekcji zakładu o wyrażenie zgody na wykonywanie pracy w godzinach 6.30 – 14.30. Na piśmie tym widnieje adnotacja z dnia 17 października 1975 r. z podpisem nieczytelnym, że ustawienie pracy cynowni, po odbyciu konsultacji z członkami brygady, pozwala na uwzględnienie wniosku. Kolejnym pismem z dnia 27 października 1975 r. wnioskodawca zwrócił się do dyrekcji zakładu o przeniesienie go z cynowni na wydział produkcji. Jednocześnie napisał, że w razie nieuwzględnienia wniosku, z dniem jego złożenia wypowiada umowę o pracę. Na piśmie tym znajduje się adnotacja z dnia 28 października 1975 r. z podpisem nieczytelnym, z której wynika, że w braku odpowiedniego zastępstwa przeniesienie nie może być w chwili obecnej zrealizowane, co zostało potwierdzone pismem z dnia 30 października 1975 r. adresowanym do wnioskodawcy, w którym dyrektor zakładu napisał, że nie wyraża zgody na jego przejście z cynowni na wydział produkcji. Kolejnym pismem z dnia 30 marca 1976 r. wnioskodawca zwrócił się do dyrekcji zakładu pracy o wyrażenie zgody na rozwiązanie umowy o pracę z dniem 30 kwietnia 1976 r. W piśmie dyrektora z dnia 3 kwietnia 1976 r. kierowanym do wnioskodawcy jako „pracownika cynowni w/w” wyrażono zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z dniem 30 kwietnia 1976 r. W karcie obiegowej wypełnionej w związku ze zwolnieniem pracy również wskazano, że wnioskodawca zajmował stanowisko cynowacza. Takie stanowisko wskazano również w świadectwie pracy obejmującym okres zatrudnienia od 20 października 1972 r. do 30 kwietnia 1976 r. w Wojewódzkim Związku Spółdzielni (...) w B. (akta osobowe z tego zakładu pracy).

Powyższe niewątpliwe okoliczności dotyczące zajmowania przez wnioskodawcę stanowiska cynowacza zostały dodatkowo potwierdzone przez świadka J. R., który pracował z nim w Zakładzie (...) w B.. Świadek ten zeznał, że pochodzi z tej samej wsi – R.- co wnioskodawca i zatrudnił się do pracy w czasie gdy wnioskodawca był w wojsku. Po powrocie z wojska pracował on na cynowni, podczas gdy świadek pracował jako ślusarz – spawacz. Wskazał, że odwołujący cynował konewki i mierniki do mleka, które wcześniej musiały być zanurzone w żrącym kwasie solnym, a następnie w gotującej się cynie. Z uwagi na kontakt ze żrącymi substancjami cynowacze, w tym S. W., nosili ubrania ochronne (k. 60).

Ponadto szczegółowo czynności cynowacza opisał sam odwołujący. Wyjaśnił, że jako cynowacz zajmował się odnawianiem konewek do mleka nabytych ze skupu lub ze zlewni. W pierwszej kolejności były one prostowane na walcach a następnie, w celu odtłuszczenia, zanurzone w gorącym ługu o temperaturze 80° C. Po wysuszeniu wkładano je do kwasu solnego, a potem do pieca z cyną, najpierw wstępnego a następnie drugiego o temperaturze 300 lub 320° C (k. 65).

Taka praca wnioskodawcy, odpowiada pracy wymienionej w rozporządzeniu i jego wykazie A, dziale III - w części prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym - poz. 77 tj. prace przy powlekanii na gorąco metalami kolorowymi

lub tworzywami sztucznymi. Cynę zalicza się do metali kolorowych i używa się jej do pokrywania innych metali cienką warstwą korozyjną, m.in. konwi i puszek na mleko. Zatem, jak wynika z akt osobowych, wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał tę pracę przez cały okres zatrudnienia w Wojewódzkim Związku Spółdzielni (...) w B., poza tym okresem kiedy odbywał służbę wojskową. Uznaniu takiemu nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że Wojewódzki Związek Spółdzielni (...) nie był przedsiębiorstwem hutniczym czy też działającym w przemyśle metalowym. W ocenie Sądu koniecznym jest zwrócenie uwagi na to, że Wojewódzki Związek Spółdzielni (...) w B. był dużym zakładem pracy i w jego ramach można było wyodrębnić kilka odmiennych i samodzielnych rodzajów prowadzonej działalności. Między innymi zakład ten zajmował się produkcją metalową dla przemysłu mleczarskiego, co jest faktem znanym Sądowi z urzędu z wielu innych postępowań sądowych. Wskazać również należy, że działalność w tym zakresie jest kontynuowana do dzisiaj - sp. z o.o A.. Dlatego też pracę wnioskodawcy należy oceniać nie przez pryzmat głównego przedmiotu działalności zakładu pracy, ale także przez pryzmat innych zamkniętych rodzajów działalności – w tej sytuacji Zakładu (...) (patrz wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 21 lutego 2013 r. III AUa 1620/12).

Ustalenie powyższe skutkuje uznaniem okresu służby wojskowej odbywanej przez wnioskodawcę w czasie trwania tego stosunku pracy jako okresu pracy w szczególnych warunkach. Wskazać należy, że w spornym okresie obowiązywał art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony (Dz. U. z 1967 r. nr 44, poz. 440). Stanowił on o zaliczaniu okresu odbytej służby wojskowej do wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem pracowników, którzy po odbyciu służby podjęli, w określonym ustawowo terminie, zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby. W myśl art. 108 ust. 4 ustawy, zastosowanie miało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968 r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. Nr 44, poz. 318). Zgodnie z § 5 rozporządzenia, żołnierzowi, który podjął zatrudnienie zgodnie z zasadami określonymi w § od 2 do 4 wlicza się czas odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął zatrudnienie, w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem w tym zakładzie oraz w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. W myśl § 2 ust. 1 rozporządzenia, zakład pracy, który zatrudniał żołnierza w dniu powołania do służby wojskowej, był obowiązany niezwłocznie zatrudnić go na stanowisku poprzednio zajmowanym lub równorzędnym pod względem rodzaju pracy oraz zaszeregowania osobistego, jeżeli w ciągu 30 dni od dnia zwolnienia z tej służby żołnierz zgłosi powrót do zakładu pracy. Wnioskodawca dopełnił zgłoszenia w wymaganym terminie, co wskazano wyżej. Z dniem 10 kwietnia 1975 r. został zwolniony ze służby wojskowej a 23 kwietnia 1975 r. zwrócił się o przyjęcie go do dotychczasowego zakładu pracy. Został przyjęty z dniem 2 maja 1975 r.

W uchwale składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 października 2013 r. sygn. II UZP 6/13 wskazano, że czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220) zalicza się – na warunkach wynikających z tego przepisu – do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym (art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.).

Wnioskodawca pracował w warunkach szczególnych przed powołaniem do służby wojskowej na stanowisku cynowacza, po zakończeniu służby wojskowej w terminie 30 dni zgłosił swój powrót na poprzednie stanowisko pracy i został ponownie na nim zatrudniony. Dlatego należało zaliczyć S. W. również okres odbywanej służby wojskowej do okresu wykonywania pracy w warunkach szczególnych.

Następnie odwołujący podjął zatrudnienie w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w B., w którym w okresie od 4 czerwca 1976 r. do 30 września 1987 r. świadczył pracę jako maszynista maszyn transportu pionowego, tj. żurawi samojezdnych i jako kierowca. Niniejszą okoliczność potwierdza świadectwo pracy wystawione w dniu 30 września 1987 r. przez zakład pracy.

W aktach osobowych z tego okresu pracy wnioskodawcy znajdują się następujące dokumenty:

- podanie wnioskodawcy o przyjęcie do pracy w charakterze kierowcy- maszynisty dźwigów samojezdnych-samochodowych, z informacją, że posiada prawo jazdy kat. II i uprawnienia kat. III; na podaniu tym widnieje adnotacja kierownika działu eksploatacji „kierownictwo proponuje zatrudnienie w charakterze maszynisty żurawi samojezdnych”,
- skierowanie z 28 maja 1976 r. na badania lekarskie i wydanie zaświadczeń o zdolności do pracy z uwzględnieniem do pracy na wysokości; adnotacja lekarza z dnia 2 czerwca 1976 r. „zdolny w charakterze operatora dźwigu i na wysokości”,
- umowa o pracę z dnia 4 czerwca 1976 r. na podstawie której wnioskodawca został zatrudniony na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku maszynisty żurawi samojezdnych,
- odpis uprawnienia nr (...) z dnia 29 września 1973 r., z którego wynika, że wnioskodawcy przyznano prawo do obsługi ciężkich maszyn budowlanych i drogowych, rodzaj specjalności – żurawie samojezdne kołowe, typ maszyn – do 10 ton,
- odpis prawa jazdy wydanego 29 lipca 1975 r. kat. A, B, C i E,
- odpis uprawnienia klasy II, rodzaj specjalności żurawie samojezdne kołowe, wielkość maszyn do 25 ton.

Ponadto w aktach tych złożone są dokumenty z lat 1977, 1978, 1980, 1982,1983, 1984 i 1985 dotyczące zmiany wynagrodzenia, w których wnioskodawca jest wskazany jako maszynista żurawi samojezdnych bądź maszyn transportu pionowego.

Dnia 1 maja 1985 r. kierownictwo (...) wystąpiło z wnioskiem „o zmianę angażu operatora S. W. na stawkę kierowcy samochodu J.”. Z tym dniem została zawarta umowa, na podstawie której wnioskodawca został zatrudniony jako kierowca (...). Kolejne dokumenty płacowe – z dnia 30 stycznia 1986 r. i 15 sierpnia 1986 r. wskazują wnioskodawcę jako kierowcę (...) (wszystkie dokumenty złożone w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu jego pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...)).

Świadek W. R. zeznał, że pracował razem z wnioskodawcą w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...). Świadek wskazał, że odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował jako maszynista dźwigu S. o udźwigu 6 ton, a następnie dźwigu S. o udźwigu 10 ton. Później wnioskodawca jeździł tzw. gruszką czyli samochodem (...). Były to specjalistyczne maszyny budowlane (k. 60).

W ocenie Sądu powyższe dokumenty i dodatkowo zeznania świadka w sposób jednoznaczny wskazują, że wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał w wyżej omawianym okresie prace na stanowisku określonym

w wykazie A rozporządzenia w dziale V – w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych w poz. 3- tj. prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych. Zarówno dźwigi samojezdne jak i samochód (...) to ciężkie maszyny budowlane. Dodatkowo należy wskazać, że samochód typu (...) to samochód ciężarowy 16-tonowy na bazie J.; ciągnik siodłowy wraz naczepą, która służyła jako mieszalnik betonu. Gdyby jednak przyjąć, że (...) nie był ciężką maszyną budowlaną, to wówczas ten okres pracy wnioskodawcy, kiedy był kierowcą (...) należy potraktować jako okres pracy, o której mowa w wykazie A rozporządzenia, dziale VIII – w transporcie i łączności, poz. 2 - prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), bowiem zakład pracy należy wówczas potraktować przez pryzmat nie tylko głównej jego działalności, co wskazano w powołanym wcześniej wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie. Ponadto stanowisko takie jest wymienione również w załączniku nr 9 do Zarządzenia Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983r. w wykazie A dziale VIII, poz.2 pkt 2.

Odnosząc się z kolei do zatrudnienia wnioskodawcy w Wojewódzkim Związku Gminnych Spółdzielni (...) Zakład (...) w B. w okresie od 1 października 1987 r. do 31 maja 1989 r., należy stwierdzić, że zarówno z umowy o pracę, świadectwa

pracy z dnia 31 maja 1989 r. jak również z dokumentów płacowych wynika, że S. W. był zatrudniony na stanowisku maszynisty żurawia.

Dodatkowo okoliczności wynikające z akt osobowych zostały potwierdzone przez Świadców. W. S. i H. A., którzy w spornym okresie pracowali razem z wnioskodawcą zeznali, że Zakład (...) w którym pracowali produkował prefabrykaty na rzecz innych odbiorców oraz hangary dla wojska. Były to prefabrykaty konstrukcyjne, żelbetonowe, z których gminne spółdzielnie budowały magazyny zbożowe, domy towarowe itp. Wnioskodawca pracował jako maszynista dźwigu samojezdnego L. – 10- tonowego przy załadunku i rozładunku wagonów kolejowych oraz samochodów, które przyjeżdżały po odbiór prefabrykatów. Woził również tym dźwigiem stal z bocznic kolejowej na magazyn. W tym czasie świadek H. A. był kierowcą cysterny i woził cement, wapno, mączkę bitumiczną i gips – to co było potrzebne do produkcji prefabrykatów (k. 61).

W ocenie Sądu analiza powyższych akt osobowych poparta zeznaniami świadków, z których W. S. był bezpośrednim przełożonym wnioskodawcy a H. A. współpracownikiem, wskazuje, że wnioskodawca w wyżej omawianym okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku określonym w wykazie A rozporządzenia w dziale V – w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych w poz. 3- tj. prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych.

Ostatni sporny okres w rozpoznawanej sprawie odnosi się do zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od 1 czerwca 1989 r. do 30 września 1990 r. w firmie (...) prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą Załadunek i Rozładunek przy pomocy dźwigu C. D.. W wystawionym świadectwie pracy pracodawca D. C. wskazał, że S. W. zajmował stanowisko operatora żurawia samochodowego. Na rozprawie zeznał, że odwołujący pracował u niego w pełnym wymiarze czasu pracy na 10-tonowym dźwigu na podwoziu samochodowym. Był jedyną osobą, którą świadek zatrudnił i pracę kierowcy tego dźwigu wykonywał co najmniej 8 godzin dziennie, gdyż firma świadka była wówczas jedyną firmą na terenie B., świadcząca tego rodzaju usługi. Została ona zarejestrowana jako firma z branży transportu ciężkiego. Wskazał ponadto, że razem z wnioskodawcą pracował już wcześniej w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...), gdzie odwołujący również wykonywał czynności na sprzęcie ciężkim jako operator dźwigu (k.65). Sąd dał wiarę zeznaniom świadka ponieważ oddawały one rzeczywisty obraz pracy wnioskodawcy w opisywanym przez świadka okresie.

Powyższe uzasadnia zatem zakwalifikowanie tego okresu pracy wnioskodawcy pod poz. 2 działu VIII wykazu A rozporządzenia - prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych.

Sąd uznał, że analiza akt osobowych wnioskodawcy z poszczególnych okresów pracy dawała w pełni podstawę do przyjęcia, że stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał on pracę w warunkach szczególnych. Dodatkowo zeznania świadków utwierdziły Sąd w tym przekonaniu. Zatem uznać należy, że w niniejszym postępowaniu wnioskodawca udowodnił okres pracy w warunkach szczególnych:

- w Wojewódzkim Związku Spółdzielni (...) w B. – 3 lata 5 miesięcy i 10 dni,
- w (...) Przedsiębiorstwie Budownictwa (...)- 11 lat 3 miesiące i 26 dni,
- w Wojewódzkim Związku Gminnych Spółdzielni „S.Ch.” w B. - 1 rok i 7 miesięcy,
- w przedsiębiorstwie (...) – 1 rok i 4 miesiące.

Łącznie jest to okres 17 lat 8 miesięcy i 6 dni, z okresem uznanym przez organ rentowy – 1 rok 4 miesiące i 15 dni – wynosi 19 lat i 21 dni a zatem S. W. spełnił warunek 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie przedstawione wyżej okoliczności, Sąd orzekł jak w wyroku na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc.

Jednocześnie Sąd uznał, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji, bowiem ustalenie to wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przed sądem i w tym przedmiocie orzekł na podstawie art. 118 ust. 1 a ustawy emerytalnej.